

	Зовнішня рівновага у відкритій економіці
	<p>Ступінь вищої освіти – Другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: <u>292 Міжнародні економічні відносини</u> Курс навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 3 (90 годин) Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладачі:	Кандидат економічних наук, доцент, Родіонова Тетяна Андріївна
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	t.rodionova@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн)

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета: забезпечення наявності у студентів знань про найбільш поширені моделі відкритої економіки та розвинути навички щодо економетричної ілюстрації засадничих теоретичних залежностей. **Завдання:** В процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з класичними та новітніми моделями відкритої економіки, які щільно пов'язані з практикою економічної політики, що буде сприяти використанню цих знань у практичній діяльності. Академічна корисність цього курсу посилюється важливістю проблем платіжного балансу в економіці України та інших країнах Центральної та Східної Європи.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен: **знати:** умови проведення монетарної політики у різних моделях розвитку національних економік; значення монетарних ефектів платіжного балансу для окремих країн в умовах функціонування глобального фінансового простору; вибір оптимальної політики обмінного курсу з позиції національних економічних інтересів; шляхи подолання економічної відсталості в умовах глобальних дисбалансів; **вміти:** приймати обґрунтовані рішення в умовах нестабільності на валютному ринку; визначати вплив дефіциту бюджету на процентну ставку, обмінний курс і торговельний баланс для країн з різними моделями економічного розвитку; розробляти моделі вирівнювання платіжних балансів для країн з різними моделями економічного розвитку в умовах асиметричності розподілу світових ресурсів; професійно здійснювати емпіричні дослідження закономірностей, що стосуються проблематики відкритої економіки, з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год) та практичних занять (14 год.) та організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття відкритої економіки і платіжний баланс

Поняття про відкриту економіку. Характеристика відкритості. Оцінка відкритості. Переваги відкритості економіки. Платіжний баланс. Тенденції у платіжному балансі України.

Аналітичні властивості платіжного балансу. Компоненти платіжного балансу. Функціональні залежності відкритої економіки. Особливості аналізу окремих компонентів платіжного балансу. Проблема вибору рівноваги платіжного балансу. «Широке» і вузьке трактування рівноваги платіжного балансу. Особливості платіжних балансів трансформаційних економік.

Тема 2. Баланс заощаджень-інвестицій

Структура і функціональні залежності балансу заощаджень-інвестицій. Теоретична модель. Вплив змін у балансі заощаджень-інвестицій. Теорії приватних заощаджень. Зовнішні запозичення у балансі заощаджень-інвестицій. Заощадження і зовнішній борг в Україні. Заощадження у трансформаційних економіках. Парадокс Фельдштейна-Хоріюки. Проблема подвійного дефіциту – бюджету і поточного рахунку. Проблема подвійного дефіциту – бюджету і поточного рахунку в Україні.

Тема 3. Номінальний і реальний обмінні курси

Реальний валютний курс за паритетом купівельної спроможності. Наслідки завищеного чи заниженого обмінного курсу. Причини довгострокового відхилення реального валютного курсу від паритету купівельної спроможності. Вплив валютного курсу на різні статті платіжних балансів країни та на її зовнішньоекономічну рівновагу.

Тема 4. Вирівнювання платіжного балансу: загальні питання

Макроекономічні шоки. Класифікація макроекономічних шоків. Реальні шоки. Монетарні шоки. Оцінка природи макроекономічного шоку. Класична і кейнсіанська традиції у вирівнюванні платіжного балансу. Автоматична адаптація. Акомодация. Спроба автоматичної адаптації у Чилі (1973-1982 рр.). Аргентина: досвід автоматичної адаптації 1995-1997 і 2001-2002 рр. Аналіз чинників українського експорту-імпорту в умовах війни Росії проти України.

Тема 5. Проблема досягнення зовнішнього балансу у моделі Салтера-Свона

Теоретичні конструкції моделі Салтера-Свона. Проблема досягнення макроекономічної рівноваги в умовах моделі Салтера-Свона. Особливості використання моделі Салтера-Свона для різних моделей економічного розвитку країн. Практичне використання моделі Салтера-Свона для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.

Тема 6. Ціновий і абсорбційний підходи до вирівнювання платіжного балансу

Ціновий підхід. Абсорбційний підхід. Мікроекономічні аспекти економічної політики. Вибір системи обмінного курсу. Шляхи використання цінового і абсорбційного підходів при розробці адаптивних моделі вирівнювання економічних дисбалансів. Практичне використання цінового і абсорбційного підходів для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках.

Тема 7. Вирівнювання зовнішнього балансу у моделі Манделла-Флемінга

Структура моделі. Фіскальна політика. Монетарна політика. Потоки капіталу. Світові ціни. Стерилізація монетарних ефектів платіжного балансу. Макроекономічна рівновага. Практичне використання моделі Манделла-Флемінга для досягнення зовнішнього балансу в Україні та інших транзитивних економіках і в розвинутих країнах в умовах асиметричності розподілу світових ресурсів.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; канд. екон. наук, Т. А. Родіонова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2018. - 172 с.
2. International Monetary Fund. Monthly Survey of International Financial Statistics. Washington. – 2022 - № 6.

3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.
4. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; за редакцією С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. – Одеса: «Одеський національний університет імені І.І. Мечникова», 2015. – 305 с.
5. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники. 2-ге видання.(3б. ф.) К.: ЦУЛ, 2019. 632 с.
6. J.H. Boyd, G. De Nicolo, T. Rodionova, 2019, Banking Crises and Crisis Dating: Disentangling Shocks and Policy Responses // Journal of Financial Stability – [Volume 41.](#)- P.45-54. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1572308919301603?via%3Dihub>
7. S. Yakubovskiy, T. Rodionova, T. Derkach Impact of Foreign Investment Income on External Positions of Emerging Market Economies - Transition Studies Review, Vol 26, No 1 (2019).- P. 71-81.
8. <http://transitionacademiapress.org/jtsr/article/view/241>
9. International Monetary Fund. 2022. World Economic Outlook: Countering the Cost-of-Living Crisis. Washington, DC. Режим доступу: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/WEO/2022/October/English/text.ashx>
10. Міжнародні економічні відносини : підручник / за заг. ред. Амеліна. Київ : ЦНЛ, 2019. 256 с
11. International Monetary Fund. 2022. Global Financial Stability Report—Navigating the High-Inflation Environment. Washington, DC, Режим доступу: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/GFSR/2022/October/English/text.ashx>
12. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 528 с.
13. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. – 368 с.
14. Rodionova T., Kyfak A., Manchenko K. Comparative Analysis of Financial-Economic Indicators and External Sector Dynamics of Poland and the Czech Republic // Науковий вісник Ужгородського національного університету.- Вип 23 (1). - 2019.- С.152-156.

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Asian Development Bank. Country Data. 2022. <http://www.adb.org/>.
2. International Monetary Fund. International Financial Statistics. Yearbook. Washington, 2022.
3. Ukraine. Balance of Payments Statistics. National Bank of Ukraine. 2022. <http://www.bank.gov.ua/>.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби статистики України. Розділ «Статистична інформація»
5. <https://ec.europa.eu/eurostat/> - Офіційний сайт ЄС. Розділ «Статистична інформація»
6. Національна бібліотека України імені Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час лекцій та практичних занять.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей, індивідуального завдання, тестові завдання.

Підсумковий контроль – іспит.

Підсумковий контроль

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	Іспит	Сума балів
30	30	20	20	100

Поточний та періодичний контроль

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				ІНДЗ	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	5	5	5	5	5	5		
Тестове завдання за змістовим модулем 1 – 15			Тестове завдання за змістовим модулем 2 – 10				20	80

T1, T2, ... T7 – теми змістових модулів

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.